

Den otevřených dveří Stanice mladých přírodovědců představí i tři nové odborné skupiny

Stanice mladých přírodovědců Zoo Brno pořádá v neděli 20. 11. od 10 do 14 hod. Den otevřených dveří. Zpřístupněny budou obě klubovny, kde zájemci obdrží informace o práci 14 odborných skupin. Rodinní příslušníci členů stanice mohou jít v ten den do zoo zdarma – po předložení průkazu člena stanice budou vstupovat služebním vchodem.

Sokolníci, Klokánci a Chobotničky jsou tři zbrusu nové odborné skupiny. Ve skupině sokolníků, která začala pracovat letos v říjnu, je zatím osm dětí ve věku od 12 do 15 let, vedou je dva studenti Mendlovy univerzity a jeden asistent této školy. Všichni se scházejí jednou týdně v klubovně zoo, při výuce pracují s jedním rohem a dvěma sokoly stěhovavými. Dravci jsou majetkem vedoucích skupiny, deponovaným v zoo, ubytování jsou v ubikacích v takzvané Aleji ptáků. Členové skupiny získávají znalosti základů a historie sokolnictví, učí se vázat sokolnické uzly, nosit sokolnické rukavice, nasazovat sokolnické čepičky a dalším dovednostem. Lov kuřat nacvičují na louce za sadem zoo.

Velký zájem o přírodovědnou skupinu, v níž je celkem 34 dětí, vedl k oddělení mladších členů ve věku 6 až 10 let a vzniku skupiny Klokánci. Povinností klokánků je péče o zvířata patřící stanici, jako jsou ze savců osmák, fretka, kuna, králík, morče, pískomil či křeček, z plazů ještěrkovec, gekončík, želva zelenavá, užovka nebo agama a z ptáků andulka a kavka. Klokánci také chodí na exkurze do brněnských muzeí a o víkendech jezdí na výlety, například v Olomouci navštívili nejen zoo, ale i kulturní památky.

Třetí nová skupina Chobotničky chce být průlomem do dosavadní spodní věkové hranice 6 let. Je připravena pro děti od 3 let s doprovodem rodičů či prarodičů. Čeká je povídání o přírodě a procházky po zoo, hry a soutěže. Schůzky se budou konat každý druhý čtvrtek od 9.30 do 11.30 hod. Zatím se uskutečnila jen jedna schůzka, přepokládáme, že zájem o skupinu se zjara obnoví. Vedoucí skupiny je Mgr. Světlá Vítková, bližší informace podá vedoucí stanice Bc. Jana Hadová, tel. 546 432 328, e-mail: hadova@zoobrnno.cz.

Členka skupiny Klokánci s kavkou

Aktuální transporty zvířat

Bez výměn zvířat si chod dnešní zoo už nedovedeme představit. Hlavním důvodem transportů je snaha zamezit příbuzenské plemenitbě, a proto nejčastěji ze zoo odcházejí vlastní odchovky. Kolegové z hodonínské zoo si 16. 11. z Brna odvezli pár divokých oslů kiangů a jednu paovci, v ten den také z Brna odcestovali tři klokani Bennettovi a mládě jelena milu, a sice do Zoo Opole v Polsku. Z Chomutova jsme včera dovezli soba a dvě laně milu. Pět našich kozorožců mělo 11. 11. odletět do jordánského Ammánu, do soukromé zoo, kterou vlastní tamní šejk Khaldoun Kiwan. Termín byl ale odložen pro zhoršenou bezpečnostní situaci po nedávných teroristických útocích na ammánské hotely.

Pohoda zvířat, jeden z hlavních cílů zoo

Zoologické zahrady musejí při nakládání se zvířaty dodržovat zákony a řadu předpisů, norem a pravidel jak chovatelských, tak veterinárních a dalších. Chovatelská zařízení, která dosud zcela neodpovídají výsledkům posledních vědeckých výzkumů a současným zvýšeným nárokům na podmínky chovu, nemusejí zatím znamenat třeba ztrátu licence. Dosud v tomto směru platí určitý odklad, protože se ví, že technické a ekonomické možnosti některých zoo pokulhávají za vývojem názorů na chov divokých zvířat v zajetí. Doba, kdy tvrdé sankce se stanou skutečností, se však pomalu, ale neodvratně blíží...

Slovo welfare (blaho, dobro, péče, prosperita, zdar) se v souvislosti s chovem zvířat začalo častěji používat až koncem minulého století. Podle zásad welfare, uznávaných například Etickým kodexem Světové asociace zoo, má být zvířatům chovaným v zajetí zajištěna pohoda a důstojná existence. Především jde o povinnost poskytnout zvířatům dostatek potravy a vody, zamezit jejich týrání a umožnit jim projevit se přirozeně podle jejich fyziologických potřeb tím, že se jim poskytne dostatek prostoru s úkryty, že se jim připraví podmínky pro páření a zajistí možnost rozptýlení pomocí různých hraček či hlavolamů na dobývání potravy. Zásad welfare je mnohem víc, v Etickém kodexu jsou shrnuty do dvanácti kapitol.

Pohled na zvíře se během vývoje lidské společnosti měnil. V historicky nedávných dobách byl živočich pouhou věcí, dnes už hodně lidí vnímá zvíře jako rovnocenného partnera. V legislativě České republiky se to projevilo například v roce 1992 schválením nového zákona na ochranu zvířat proti týrání. Bohužel tíha minulosti způsobila, že v některých zoologických zahradách, včetně té naší brněnské, některá zastaralá zařízení zásadám welfare dosud neodpovídají. Mnohým návštěvníkům – ovšem stejně jako zaměstnancům – to není lhostejné. Monika Šabatová z Brna 28. 10. 2005 napsala do návštěvní knihy zoo, že by „ráda přihlásila syna do některého z kroužků. Plno věcí se nám líbí,“ sdělila za celou rodinu, „jen na lední medvědy není hezký pohled.“ „Minulou sobotu jsem se byl po letech znovu podívat do Zoo Brno. Moc se mi líbila Tygří skála, lamy, vlci, Tropicke království, ale co na mne zapůsobilo nejvíce, a to v negativním smyslu, byl pavilon opic. Víím, že každá změna něco stojí, ale v jiných zoo to jde prostě rychleji...“ uvedl 18. 8. 2005 do návštěvní knihy zoo Jiří Klimeš z Prahy. Podle doporučení české Ústřední komise na ochranu zvířat by měl pár ledních medvědů obývat výběh o ploše minimálně 200 m² s jezírkem 1,5 m hlubokým a s minimální plochou 60 m². Pár šimpanzů by měl mít k dispozici 50 m² a výběh i vnitřní ubikace by měly být vysoké 4 m. Těchto parametrů brněnské expozice uvedených dvou druhů nedosahují. Zápisy v návštěvní knize zoo by mohly být dobrou inspirací před hlasováním městského parlamentu o investicích do zoo.

Ústřední komise pro ochranu zvířat (ÚKOZ) je orgánem ochrany zvířat ustanoveným na základě zákona na ochranu zvířat proti týrání. Činnost i složení komise je meziresortní. Z odborníků navržených státními orgány a občanskými sdruženími jmenuje a odvolává předsedu a členy komise ministr zemědělství po dohodě s ministrem životního prostředí. Komise mj. kontroluje plnění úkolů ochrany volně žijících zvířat, hospodářských a pokusných zvířat a zvířat v zájmových chovech včetně zvířat v zoo, vede evidenci počtu pokusných zvířat či rozhoduje o udělení, nebo odnětí osvědčení chovným zařízením. Dokument „Podmínky chovu savců volně žijících druhů v zajetí,“ vydaný ÚKOZ jako doporučení, uvádí nejen prostorové nároky zvířat, ale i to, jaká má být teplota ve vnitřní ubikaci i ve venkovním výběhu, jak má vypadat a fungovat vybavení a ohraničení výběhu, jakou jeví jednotlivé druhy sociální strukturu, jakou vyžadují potravu a jakým způsobem se mají odchytávat a transportovat.

E. Stuchlík